

Autizmus Alapítvány

1089 Budapest, Delej u. 24-26.; Levélcím: 1426 Budapest, Pf. 68.

Tel/fax: 210-4364; 314-2859

Web: www.autizmus.hu; E-mail: autizmus@autizmus.hu

Szakmai Beszámoló

az Autizmus Alapítvány 2018. évi működéséről

Jelen szakmai beszámoló az Autizmus Alapítvány és az Emberi Erőforrások Minisztériuma között fennálló 7539-3/2018/KOZNEVIG számú Támogatási szerződéshez kapcsolódóan összegzi a szervezet tevékenységeit.

A **Minisztériumtól 2018-ban 30,8 millió forint** költségvetési támogatás érkezett, mely megegyezik a korábbi években kapott összeggel.

Ezt, mint az előző években is, modellintézményeink működésének fenntartásában, valamint szakemberképzési, szupervíziós, ismeretterjesztési és tanácsadói feladataink ellátásában használtuk fel, az ezekben felmerülő bér- és bérjellegű költségeink egy részének fedezetére.

A minőségi autizmus-specifikus ellátások iránti igény dinamikusán nőtt az elmúlt időszakban is. Az Autizmus Alapítvány valamennyi intézményegységéhez növekvő számban fordulnak társszervezetek, szülők és szakemberek különböző problémákkal. Erőteljesen növekszik a felnőtt korú kliensek aránya, valamint bővül a szupervíziót kérő köznevelési intézmények száma. Újdonság, hogy az egészségügyi intézmények is aktívabbá váltak a szakmai együttműködésben. Az elmúlt évekhez hasonlóan munkatársaink, volt tanítványaink új színtereken alakítanak ki autizmus-specifikus ellátásokat, például a felsőoktatási intézmények autizmus-szemponthoz való akadálymentesítése területén.

Továbbra is alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy ágazatokon átívelő, komplex, átfogó ellátást biztosítsunk modellintézményeink magas szakmai színvonalon való működtetésével. 2018-ban is sikerült megvalósítani a célt: tudásalapú szakmai bázisként jelen lenni és elérhetőnek lenni a szakterületen.

Kiemelt partnerünk az Autisták Országos Szövetsége, szakmai együttműködésünk igen intenzív. Felkérésükre az oktatás és a szociális ellátás területén folyamatosan szakértői háttérrel biztosítunk (pl. Szakmai egyeztetés - SZGYF, KLIK, OH, EMMI). Az AOSZ megbízásából készülő „Irányelvek az autizmussal élő személyek számára nyújtott szociális szolgáltatások autizmus-specifikus feltételrendszerének kialakításához” című dokumentum szintén szakértő munkatársunk bevonásával készül. Szintén az AOSZ felkérésére szakmai partnerként vettünk részt az AOSZ országos modellprogramjának kidolgozásában, mely a „Segítők képzése autizmussal élő személyek otthoni támogatására” című projekt volt, ebben a tananyag kidolgozását és a képzés megvalósítását vállaltuk, illetve a program szakmai szupervízióját. Az Esőember c. érdekvédelmi folyóirat szerkesztésében való további részvétellel is támogatjuk az országos szülőszervezet munkáját.

Módszertani központunk munkája szerteágazó. Szolgáltatásainkat a felhasználók igényeihez igazítjuk, folyamatosan biztosítva a visszajelzés lehetőségét. Az egészségügy, az oktatásügy és a szociális területen működő intézményeink munkatársai valós igényekkel, élethelyzetekkel találkoznak mindennapi

munkájuk során. A közvetve és közvetlenül több ezer családdal való kapcsolattartás tapasztalatainak felhasználásával módszertani központunk hiteles, szükséglet alapú támogatást nyújt a meglévő képzések megvalósításával, a módszertani fejlesztésekkel, a nagy részben külső szakmai kooperációban végzett kutatásokban való részvétellel, országos szakmai hálózatunkban való információáramoltatással, valamint az autizmus szakirányt végző gyógypedagógus hallgatók képzésében.

Kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy munkatársaink megjelenését különböző támogatási, tanácsadási formák, keretek között tegyük elérhetővé, hiszen az autizmus sokszínűségéből adódóan változatosan gazdag a segítségnyújtás, ellátás lehetséges útja.

A szakemberképzés területén tanfolyamaink és felsőoktatásban folytatott munkánk jelentősen bővült:

Az ELTE BGGYK autizmus-specifikus BA és posztgraduális képzéseinek folyamatos létszám bővülésével egyre több hallgatót fogadunk különböző keretek között és az Alapítvány egyre több munkatársa vonódik be a képzések megvalósításába. Szakpedagógiai és terepgyakorlaton 2018-ban összesen 185 hallgató vett részt.

A pszichológus képzésben is tovább bővült a szerepünk, a Semmelweis Egyetem klinikai szakpszichológus szakképzésben való részvételünk folytatása mellett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának Fejlődés-és Klinikai Gyermekepszichológia mesterképzésében gyakorlóléhselyet biztosítunk.

Különböző tanfolyamainkon, képzéseinken, hospitálásokon idén közel 1000 szakember és szülő vett részt. (Erről részletes beszámoló olvasható a módszertani-oktatási-szervezési csoport működéséről szóló részben).

2018-ban is folytatódott az autizmus biológiai, genetikai hátterével kapcsolatos kutatásokban való részvételünk, együttműködtünk a Richter Gedeon Nyrt. és a Biotalentum Ltd. kutatócsoportjaival.

Folytattuk szakmai ismeretterjesztő tevékenységünket, számos helyen tartottunk felkérésre előadást, szülői klubot, konzultációt.

Szerteágazó szakmai munkánk infrastruktúrája sajnos egyre kevésbé felel meg a XXI. századi elvárásoknak, ezért nagy örömmel fogadtuk az Út a Mosolyért Alapítvány által kínált együttműködést, támogatást. Az ÚTM egyszeri, nagyobb összegű támogatást ítélt meg iskolánk tantermeinek korszerűsítéséhez, a fürdőszobák renoválásához, a fejlesztő eszközök és bútorzat cseréjéhez és pótlásához.

2018-as évben honlapunk GDPR-nak történő megfeleltetése megtörtént, Adatvédelmi Tájékoztatónkat közzé tettük.

Elindítottuk fundraising programokban történő aktív részvételünket: 2018 áprilisától a Jó Ügyekért online követes adománygyűjtő felületen regisztráltunk, mint Jó Ügy gazdája; illetve a Randy Hardcore Event Managementtel közösen 2018. október 28-án jótékonyági koncertet szerveztünk.

Szakmai beszámolóinkban ismertetjük az Autizmus Alapítvány működését, egységenként áttekintjük a közvetlen és közvetett ellátás területén 2018-ban végzett munkát: ezen belül kiemelten egyes intézményeink direkt ellátás területén végzett feladatait, eredményeit.

Beszámoló a módszertani munkáról

Az Autizmus Alapítvány szakmai műhelye 2018-ban is változatlan elkötelezettséggel, kiemelkedő színvonalon igyekezett feladatkörét ellátni. Országos szinten megfigyelhető, hogy a köznevelés területein növekvő figyelmet kap az autizmus spektrum zavarral élő személyek professzionális ellátásának igénye. Az ehhez szükséges szaktudás átadása, széles körben való megosztása, valamint az ismeretek korszerűsítése módszertani műhelyünk egyik kiemelt feladata.

Képzési palettánk 2018 folyamán is bővült új tartalommal. Tapasztalataink és partnereink visszajelzései alapján az intézmények közti átvezetés témakörében egynapos képzést dolgoztak ki szakembereink, mely az általános iskolás kortól a felnőttkorig bezárólag kínál segítséget, útmutatást. Tanfolyamainkról érkező visszajelző anonim kérdőívek a hallgatók megelégedettségéről számolnak be.

Tanfolyamainkat, képzéseinket tekintve elmondhatjuk, hogy azokat magas szakmai színvonal, kurrens elméleti alapokon nyugvó, gyakorlat centrikus megközelítés jellemzi. Ezt megerősíti a résztvevők magas létszáma és az elégedettséget jelző mutatók: képzéseinken 2018-ban mindösszesen 589 fő vett részt. A pedagógus továbbképzési rendszerben akkreditált tanfolyamainkon 2018-ban 365 fő szerzett tanúsítványt. 15 alkalommal tartottunk 30 órás tanfolyamot Budapesten és több vidéki városban.

Autizmussal élő gyermekek, tanulók inkluzív nevelésének-oktatásának alapjai „Alapozó tanfolyam”		
Helyszín, időpont	Létszám	Elégedettség
Budapest, 2018. március 19-23.	29 fő	4,55 – 4,93
Budapest, 2018. március 26-27., április 9-10.	28 fő	4,43 – 5,00
Budapest, 2018. október 15-19.	22 fő	4,45 – 5,00
Sopron, 2018. március 5-8.	20 fő	4,58 – 5,00
Sopron, 2018. március 9-14.	20 fő	3,68 – 4,89
Sopron, 2018. szeptember 17-18., október 8-9.	22 fő	4,27 – 4,91
Szolnok, 2018. november 12-13., 30., december 6.	30 fő	4,27 – 4,87
Összes résztvevő	171 fő	

Autizmussal élő gyermekek, tanulók inkluzív nevelésének-oktatásának alapjai „Inkluzív tanfolyam”		
Helyszín, időpont	Létszám	Elégedettség
Budapest, 2018. április 16-20.	35 fő	3,94 – 4,94
Budapest, 2018. november 5-9.	29 fő	4,39 – 4,93
Gyöngyös, 2018. augusztus 28-31.	23 fő	4,30 – 4,86
Hatvan, 2018. szeptember 3-6.	27 fő	4,32 – 5,00
Összes résztvevő	114 fő	

Autizmussal élő gyermekek szociális és kommunikációs készségeinek fejlesztése „Haladó tanfolyam”		
Helyszín, időpont	Létszám	Elégedettség
Budapest, 2018. május 14-18.	13 fő	4,42 – 4,92
Budapest, 2018. november 19-23.	16 fő	4,00 – 4,69
Békés, 2018. június 25-28.	24 fő	4,19 – 4,71
Hatvan, 2018. október 8-11.	27 fő	4,62 – 5,00
Összes résztvevő	80 fő	

Egynapos tematikus képzéseinket 2018-ban 15 alkalommal szerveztük meg székhelyünkön és három külső helyszínen. Összesen 224 fő vett ezeken részt.

Egynapos, tematikus képzések			
Képzés neve	helyszín, dátum	Létszám	Elégedettség
Autizmussal élő gyermekek és fiatalok intézmények közti átmenetének támogatása	Budapest, 2018. január 12.	10 fő	4,29 – 5,00
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. február 23.	10 fő	4,00 – 4,89
Nem, vagy alig beszélő gyermekek és felnőttek kommunikációjának fejlesztése	Budapest, 2018. március 13.	20 fő	4,25 – 4,88
Én-könyv és Napló készítése: gyakorlati tréning autizmus-specifikus eszközök alkalmazásáról	Budapest, 2018. április 6.	14 fő	4,36 – 5,00
Kihívást jelentő viselkedések befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. április 27.	17 fő	4,27 – 4,93
A szobatisztaság kialakulásának támogatása autizmussal élő személyek ellátása során	Budapest, 2018. június 1.	12 fő	4,50 – 4,92
Nem, vagy alig beszélő gyermekek és felnőttek kommunikációjának fejlesztése	Budapest, 2018. október 5.	11 fő	4,45 – 5,00
Kihívást jelentő viselkedések befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. október 12.	9 fő	4,44 – 5,00
Motiválhatóság és jutalmazás - Gyakorlati program a jutalmazási rendszer kialakításáról	Budapest, 2018. november 16.	16 fő	4,44 – 5,00
Autizmus felnőttkorban - fókuszban a mindennapi élet	Budapest, 2018. november 26.	15 fő	3,87 – 5,00
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. december 7.	10 fő	4,30 – 5,00
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. április 4.	17 fő	4,22 – 4,89
Kihívást jelentő viselkedések befolyásolásának lehetőségei és technikái	Budapest, 2018. április 5.	25 fő	4,28 – 5,00
Autizmussal élő gyermek, tanuló a többségi intézményekben	Tác, 2018. augusztus 28.	20 fő	4,16 – 5,00
Autizmussal élő gyermek, tanuló a többségi intézményekben	Veszprém, 2018. szeptember 15.	18 fő	4,26 – 5,00
Összes résztvevő		224 fő	

2018-ban is nagy hangsúlyt helyeztünk a szakterületen működő intézmények és szakemberek módszertani támogatására. Ezt a célt több dimenzió mentén sikerült megvalósítani.

Két alkalommal szerveztünk közel 80 kollégánk részvételével ingyenes országos szakmai napot, melyeken lehetőséget biztosítottunk hazai és külföldi újszerű megközelítések, jó gyakorlatok bemutatására.

Május 11-i Hálózati napunk témái: társadalmi szemléletmegalapozó tréning autizmusban, autizmus a többségi óvodákban, iskolákban: szorongásmenedzsment és indulatkezelés-viselkedésmenedzsment, szexuális edukáció lehetősége, szükségessége, TEACCH szemléletű, kommunikációs felméréshez használható applikáció, a MASZK kutatás aktualitásai.

November 30-i Hálózati napunk témái: integráció és autizmus, az egyéni bánásmód érvényesülése többségi óvodában – jó gyakorlat bemutatása (Ceglédbercel), külföldi jó gyakorlatok a felsőoktatásban tanuló, autizmussal élő személyek támogatásában

Folyamatosan kínáljuk és lehetővé tesszük szakemberek, családtagok és érdeklődők számára a segítségnyújtás lehetőségét személyes tanácsadás, látogatás, szupervízió formájában. Kollégáink a székhelyünkön és igény esetén a külső helyszínek meglátogatásával nyújtanak személyes támogatást. Kapcsolatban állunk több tankerületi központtal, pályázatok megvalósításában, köznevelési intézmények egyedi, célzott támogatásában, szupervíziós tevékenységek biztosításával működünk együtt a tankerületekkel.

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógia Főiskolai Karral szoros munkakapcsolatban az Autizmus Spektrum Zavarok Pedagógiája szakirányú képzések gyakorlati helyszíneit biztosítjuk. 185 gyógypedagógus hallgató teljesítette gyakorlatát intézményegységeinkben.

	Alapképzés	Szakirányú továbbképzés	Összes létszám
2017/2018 tavaszi félév	23 fő	36 fő	59 fő
2018/2019 őszi félév	32 fő	56 +38 fő	84 fő
2018 naptári évben	55 fő	130 fő	185 fő

Speciális csoportok, intézmények számára nyújtott szakmai-módszertani segítség:

- Prizma EGYMI, Budapest hospitálás, tanácsadás
- Autista Segítő Központ, Gyöngyös, tanácsadás, képzés
- Józsefvárosi EGYMI hospitálás, tanácsadás
- Vakok Iskolája, Budapest, képzés
- Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő iskola, Kollégium, EGYMI, hospitálás, tanácsadás
- Szolnok, Szegő Gábor Általános Iskola, mentorálás

Integráló intézmények támogatása:

- Tüskevár Iskola Budapest
- Sylvester János Református Gimnázium
- Általános Iskola, Balatonendréd
- ELTE Radnóti Miklós Általános Iskola, Gimnázium és Gyakorlóiskola

Előadások külső helyszínen:

- Dokumentumfilm szemle, kerekasztal, szakértő, 01. 28.
- Aprajafalva Óvoda, érzékenyítés, előadások, Csepel 02. 12, 03.06. és 03. 27.
- Heim Pál Kórház szakdolgozóinak képzése 05.08.és 05.28.
- Reménysugár Habilitációs Intézet, Budapest, hospitálás, 02.28, 03. 19.
- Kecskemét, előadás, 02.23.
- Várpalotai helyi egyesület 04.03.
- Cegléd, jubileumi rendezvény 04.06.
- Pszinapszis kerekasztal 04.15.
- Veszprém AutiSpektrum Egyesület szülőklub és szakemberképzés, előadás, 03. 26 és 09.14, 15.
- Baptista Inklúziós Akadémia, 09. 28.
- Radó EGYMI konferencia előadás Győr 11.10.
- Konferencia előadás- autizmus és integráció Szekszárd 11.12.
- Kádas EGYMI Jubileumi Konferencia Kisújszállás - előadás 11.23.
- AOSZ 30 Konferencia 12. 01.

Kihelyezett tanfolyamok:

- Sopron, 03.05-14. és 09.18-10.09.
- Békés, 06. 25-28.
- Gyöngyös, 08.28-31.
- Hatvan, 09. 03-06.
- Szolnok, 11.12-02.06.

Országos fesztiválok, rendezvények:

2018. augusztus: Sziget Fesztivál, az Autizmus Alapítvány információs sátra

2018. június 27. Sopron, Volt Fesztivál, szakértői részvétel az Út a Mosolyért Alapítvány autizmus kampányában

2018. október 28. A38 hajó - jótékonysági koncert az Autizmus Alapítványért

Beszámoló az Autizmus Alapítvány Általános Iskolájának 2018-ban végzett szakmai munkájáról

Iskolánk továbbra is országos modell-intézményként működik, folyamatosan fogadva az autizmus-specifikus ellátást nyújtó, vagy az ilyen típusú ellátásra készülő szakmai partnereket. Az elmúlt évekhez hasonlóan igen nagy létszámú hospitálót fogadtunk, mintegy 100 szakember és szülő látogatta meg intézményünket.

Továbbra is gyakorlóléhelyet biztosítunk az ELTE Bárczi Gusztáv Főiskolai Kar posztgraduális és BA szintű autizmus kurzusai számára és egyéb felsőoktatási/oktatási intézményekből is rendszeresen érkeznek hallgatók. 2018-ban iskolánkban 102 hallgatót fogadtunk az ELTE BGGYK autizmus spektrum pedagógiája szakról, különböző gyakorlatok keretében. 2018. őszén gyakorlatvezető munkatársunk, Martosné Gyutai Edina gyógypedagógus vehette át a Gordosné Szabó Anna díjat az ELTE BGGYK-n.

Az év során az Autizmus Alapítvány Nappali Szociális Intézményével együttműködésben elkészült az új módszertani oktatófilm, mely autizmus-specifikus felméréseket és fejlesztési helyzeteket mutat be.

Működésünk az elfogadott munkatervnek megfelelően alakult.

2018 folyamán az Út a Mosolyért Alapítvány támogatása révén elkezdődhetett épületeink festése, a tanulói mosdók felújítása, tantermeink bútorzatának részleges cseréje és új fejlesztőeszközök beszerzése.

Az intézményben ellátott gyermekek, tanulók köre

A beszámoló évében a következő osztályok működtek: 1 összevont alsó tagozatos osztály, 2 összevont felső tagozatos osztály. Az osztályokat további csoportokra bontottuk a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően. A tanulócsoporthoz létszáma: 2-5 fő. A 2017/2018-as tanévben 5 elsős kisgyermeket tudtunk felvenni, ami különösen nehéz szakmai feladatot jelentett.

A családokkal való együttműködés igen szoros, napi rendszerességgel konzultálunk, illetve a gyermeket szükség esetén otthoni környezetében is megfigyeljük és tanácsokat adunk a felmerült problémák megoldásához.

Az előző évekhez hasonlóan 2018-ban is 20 gyermek egyéni és kiscsoportos autizmus-specifikus fejlesztése valósult meg. Az utóbbi évek tendenciája, hogy iskolánkban egyre komplexebb, súlyosabb problémákkal jelentkeznek a családok.

Tanulóinknak mintegy fele tanúsít olyan kihívást jelentő viselkedéseket, melyek másokra vagy önmagukra nézve veszélyesek lehetnek, így munkánk során igen nagy hangsúlyt kap a viselkedések szisztematikus feltérképezése, elemzése team munkában, ehhez kapcsolódóan a problémás viselkedések megelőzése, kezelése.

2018 júniusában megvalósítottuk szokásos, tatai erdei iskolai programunkat az Innerwheel Klub támogatásával.

Az intézmény munkatársai

A 2018/2019-es tanévben gyakorlott munkatársaink közül többen munkahelyet váltottak, így új kollégákat vettünk fel. Intézményünk szakember ellátottsága továbbra is kifejezetten magas szintű, akár az itt dolgozó kollégák képzettségét, akár létszámát tekintjük. 2018-ban 7 főállású és 1 részmunkaidős gyógypedagógus és 3 gyógypedagógiai asszisztens (közülük 2 fő diplomával rendelkező munkatárs) vett részt a gyermekek közvetlen ellátásában és a módszertani feladatok megvalósításában.

A munkatársak közül nyolc gyógypedagógus már rendelkezik autizmus szakirányú diplomával, egy kollégánk esetében pedig folyamatban van a szakirányú végzettség megszerzése.

Vezető munkatársaink oktatóként és gyakorlatvezetőként is dolgoznak ELTE Bárczi Gusztáv Főiskolai Kar BA szintű és posztgraduális autizmus kurzusában.

A fentiekén kívül nagyon fontosnak tartjuk az intézményen belüli és kívüli módszertani továbbképzést, rendszeres esetmegbeszélést. Szakmai szupervízorként és a módszertani fejlesztések tervezésében, megvalósításában Havasi Ágnes szakértő működött közre.

Önkéntesek bevonása

Ebben az évben is sikerült önkénteseket fogadnunk, akik jellemzően más intézményekben dolgozó szakemberek, illetve egyetemi hallgatók voltak. Segítségüket munkánk legkülönbözőbb területein vesszük igénybe, így például a külső programok megvalósításában, egyedi taneszközeink elkészítésében és karbantartásában. Az önkéntesek segítségük fejében autizmussal kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásra tehetnek szert.

Iskolánk rendszeres szakmai tevékenységei:

- Az AOSZ felkérésére az oktatás és a szociális ellátás területén folyamatosan szakértői háttérrel biztosítunk (pl. Szakmai egyeztetés - SZGYF, KLIK, OH, EMMI).
- A TÁMOP 3.1.6.-11/3-2011-0004 „Táguló Világ” című pályázat keretében kialakított eszközkölcsönzőt a projekt 2013-as lezárása után folyamatosan tovább működtettük. A szülőket egyénre szabott módszertani tanácsokkal segítjük az otthoni használat során.
- Az iskola szakemberei további gyermekek esetében *gyógypedagógiai gondozást, egyéni fejlesztést és tanácsadást* látnak el az Ambulanciával kooperációban.
- Folyamatos feladat a *szakmai, módszertani tapasztalatok továbbadása* szakemberek és szülők számára. Ebben az évben többek között az *átmenetek támogatásának lehetőségéről, autizmussal élő felnőttek támogatásáról* szóló egynapos képzések kidolgozásában és megtartásában vettek részt munkatársaink, valamint az AOSZ otthoni segítői modellprogramjának megvalósításában.
- Intenzíven fejlesztjük az autizmussal élő gyermekek nevelése-oktatása során alkalmazható módszertani eszköztárat, így pl. fejlesztjük a videó-modell technika egyedi alkalmazási lehetőségét. Szintén bővülnek az autizmus-specifikus szoftverek bevezetésével kapcsolatos tapasztalatok, folyamatban van az előnyök és lehetséges hátrányok mérlegelése. Iskolánk várhatóan tesztlő intézmény lesz a DATA projektben. (további információk: data.aosz.hu)
- Szakmai partnereink számára folyamatosan információs háttérrel biztosítunk az autizmussal kapcsolatos szakirodalomról, jogszabályi háttérről, a minőségi ellátáshoz szükséges szakmai és szervezési keretéről. Autizmus-specifikus fejlesztési terveket, taneszköz-mintákat bocsátunk rendelkezésre, segítséget nyújtunk a helyi tantervek autizmusra vonatkozó részeinek kimunkálásában.
- Tanácsadást nyújtunk az országban működő speciális csoportok munkatársai számára.
- Részt veszünk tanfolyamok, képzések kidolgozásában és lebonyolításában az Autizmus Alapítvány többi egységével együttműködésben.

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai munkájáról

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciája pszichiátriai, valamint gyermek- és ifjúságpszichiátriai területen működő, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézmény. Gondozói feladatait az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral szerződéses viszonyban szakrendelői, a közvetlen ellátáson túli szakmai feladatait az Autizmus Alapítvány támogatásával látja el.

Az ambulancia szolgáltatásai a diagnosztikától a beavatkozásig a nemzetközi ajánlásoknak megfelelő, bizonyítékokon alapuló módszertanon és eszköztáron alapulnak. Munkatársai aktív szerepet vállalnak a hazai diagnosztikus- és terápiás eszköztár fejlesztésében, oktatásban, kutatásban, munkájuk hazai- és nemzetközi szinten való bemutatásában.

I. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai tevékenységei

(1) Szakrendelői- és Gondozóintézményi Ambuláns Ellátás (Részletesen lásd II. pont).

Egyre nagyobb kihívás ambulanciánk számára klienskörünk nagyarányú bővülése, 2018-ban átléptük a 4000 nyilvántartott kliens számot. Tevékenységünk legnagyobb részét ezen érintettek és családjaik ellátása jelenti: elsősorban kontrollvizsgálat, tanácsadás, szülő- és szakember-konzultáció, pszichoedukációs tréning, terápiás szupervízió keretében. Ugyanakkor számos közoktatáshoz, szociális ellátáshoz köthető feladatot is felvállalunk, amennyiben a kliensek érdeke ezt megkívánja. Nagy számban végzünk diagnosztikus kivizsgálást minden életkorban. Intenzív, személyre szabott szupervíziós támogatást biztosítunk a Terápiás Centrumban egyéni- és csoportos terápiába járó, ambulanciánk gondozásában lévő gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára.

(2) Kutatás, publikációk, ismeretterjesztés:

(2.1) 2018-ban folytatódott az autizmus spektrum zavarok felnőttkori klinikai képével kapcsolatos kutatás és szakmai ismeretterjesztő munka. A témában kollégánk meghívott előadóként szerepelt a Magyar Pszichiátriai Társaság kongresszusán. A témakör egyik részterületéhez kapcsolhatóan munkatársunk szintén meghívott előadóként vett részt a Pszichológiai Társaság első hazai LMBTQ+ konferenciáján.

Németh Krisztina (2018). Autizmus-specifikus akadálymentesítés a pszichiátriai- és pszichoterápiás ellátásban. Magyar Pszichiátriai Társaság IX. Nemzeti Kongresszusa, Debrecen.

Németh Krisztina (2018). Nemi identitás, nonkonformitás és autizmus spektrum állapot. A Magyar Pszichológiai Társaság LMBTQ szekciója "Aktuális kérdések az LMBTQ+ pszichológiában" Konferenciája, Budapest.

(2.2.) Az autizmussal kapcsolatos korszerű ismeretek terjesztésében: a diagnosztikus protokoll és az integráció témaköreiben vállaltunk külső előadásokat a következő helyszíneken, valamint igény szerinti helyszíni tanácsadást biztosítottunk.

2018. március 6. Előadás a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézményének konferenciáján "A különleges bánásmódot igénylő gyermekek". Dunaújváros

2018. április 13. Saperta Gondozási Központ - Helyszíni tanácsadás

2018. április 13. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat: „Konferencia az együttnevelésről. Szolnok.

2018. november 9. Mozaik Egyesület, 6. Autizmus Nap, Dunaharaszti

(2.3.) Folytatódott részvételünk az autizmus spektrum zavarok neurobiológiai, genetikai hátterével kapcsolatos vizsgálatban.

(3) Bemutató intézményi feladatok:

(3.1.) Ambulanciánk egyben *bemutató oktatási intézmény*ként is működik, ahol különböző felsőoktatási-, továbbképzési- és ellátó intézményekből fogadunk látogatókat rendszeres gyakorlati vagy alkalmi hospitálási lehetőséget biztosítva. Ambulanciánk az ELTE BGGYK autizmus-spektrum zavarok pedagógiája szak és szakirányú továbbképzés hivatalos gyakorlólhelye, emellett a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Szakképzésben és ELTE PPK Fejlődés-és Klinikai Gyermekepszichológia mesterképzésében magyar és angol nyelven gyakorlólhelyet biztosítunk.

2018-ban összesen 90 látogatót fogadtunk.

(3.2.) További oktatási tevékenységek az ELTE BGGYK *posztgraduális szakirányú továbbképzésében* pszichológiai és pedagógiai tantárgyak oktatása, valamint a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Szakképzésében kognitív terápiás szupervízió biztosítása.

(4) Szakmai szupervízió biztosítása

Ambulanciánk szakemberei rendszeres *szupervíziót* biztosítanak az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrumában-, Általános Iskolájában-, Felnőtt Csoportjában- és Felnőtt Klubjában dolgozó munkatársak számára, és igény szerint külső szakembereknek. 2018-ban is sikerült az Autisták Országos Szövetsége animátorai számára szupervízió megszervezése.

(5) Továbbképzés, együttműködés

Az Autizmus Alapítvány kiemelt figyelmet fordít munkatársainak belső képzésére és külső képzési lehetőségek biztosítására, mind a szakmai fejlődés előmozdítása érdekében, mind a hosszabb távú mentálhigiénés védelem szempontjából. Hasonlóképp kiemelt figyelemmel kezeli a szakmai partnerekkel, valamint a társszakmákkal való együttműködés kialakítását és fenntartását.

Két pszichológus kollégánk vett részt klinikai szakpszichológus szakképzésben.

2018. május 18-án az Autistic Art Közhasznú Alapítvány az Autista Lakóotthonokért és az Autizmus Alapítvány együttműködésének keretében és támogatásával az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának öt szakembere vett részt Tony Attwood Bécsben megrendezésre kerülő workshopján, a disszemináció belső szakmai napon és írásos beszámoló formájában történt meg.

Az intézményen belül rendszeresen zajlanak módszertani továbbképzések.

II. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szolgáltatásai és betegforgalmi adatai

II.1. Szolgáltatások

(1) *Diagnosztikus kivizsgálás* gyermek- és felnőttkorban.

A kivizsgálást interdiszciplináris team végzi (pszichiáter, pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja az autizmus spektrum zavar igazolása vagy kizárása, valamint a lehetséges járulékos pszichiátriai zavarok feltérképezése. A diagnosztikai kivizsgálás alapja a gyermek vagy felnőtt fejlődésének és viselkedésének részletes feltárása, felmérése pszichiátriai/pszichológiai/pedagógiai módszerek, standard diagnosztikus- és felmérő eszközök segítségével. A diagnózis- és a lehetséges beavatkozások részletes megvitatásra kerülnek a családdal, felnőttkorban az érintett klienssel, a tapasztalatokat és javaslatokat írásos szakvéleményben rögzítjük. A kivizsgálások átlagosan 3 alkalmat jelentenek, alkalmanként pedig körülbelül két órát vesznek igénybe.

(2) *Gondozásba-vételi vizsgálat* gyermek- és felnőttkorban.

A gondozásba-vételt autizmus szakmai team (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett) végzi, célja, hogy azok a gyermekek/felnőttek is hosszú távú gondozásban részesülhessenek, akik a szakmai standardoknak megfelelően felállított autizmus-spektrum zavar diagnózissal érkeznek, és ezt a család, illetve felnőttkorban maga az érintett is kéri, illetve elfogadja. A gondozásba vételről írásos szakvélemény készül. A gondozásba-vételi vizsgálatok azonos szakemberigény és alkalmankénti időtartam mellett kevesebb, általában 1-2 vizsgálati alkalmat jelentenek.

(3) *Kontrollvizsgálat* gyermek- és felnőttkorban.

Autizmus szakmai team végzi (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja a gyermek fejlődésének követése, felnőttkorban az állapotváltozás monitorozása, az aktuális kérdések megvitatása, javaslatként a megfelelő ellátásra, annak szakmai tartalmaira.

(4) *Konzultáció családoknak*

A szülőket vagy más családtagokat egyénre szabottan segítjük az autizmus természetének megértésében, abban, hogy az otthoni környezetet és saját viselkedésüket is képesek legyenek gyermekük speciális igényeinek megfelelően módosítani. A viselkedési problémák specifikus eszközökkel való hatékony kezelésére konkrét javaslatokat teszünk.

(5) *Konzultáció szakembereknek*

Célja a gyermekkel/felnőttel rendszeresen foglalkozó szakemberek (pl. tanár, óvónő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, lakóotthon munkatársa) felkészítése az autizmussal élő kliens fogadására, ellátására az autizmus-specifikus szemlélet, módszertan bemutatásával, konkrét, egyénre szabott tanácsadással.

(6) *Problémaorientált pszichoedukációs tréning*

Célzott, az autizmus spektrum zavarokban jellemző problématerületekre, valamint beavatkozási módokra (pl. étkezési nehézségek, problémás viselkedés, vizuális segítség alkalmazása) fókuszáló csoportos ellátási forma szülők és/vagy a gyermekkel foglalkozó szakemberek számára.

(7) Ambuláns egyéni terápiák

Ambulanciánkon elérhető autizmus-specifikus beavatkozások tartalmi szempontból - a kliens életkorához és szükségleteihez, valamint a terápiát végző szakember képzettségéhez igazodva – autizmus - specifikus fejlesztést, autizmus - specifikus életvezetési tanácsadást, illetve szupportív pszichoterápiát, vagy szintén autizmus - specifikus kognitív viselkedésterápiát jelentenek.

(8) Felnőtt Klub

A 90-es évek elejétől folyamatosan működő Klub taglétszáma mintegy 20 fő, a szülőcsoporton átlagosan 10 szülő vesz részt. A Klub olyan autizmussal élő kamaszok, felnőttek és szülei számára nyújt szolgáltatást, akik egyébként nem részesülnének specifikus támogatásban.

(9) Közoktatás területéhez (is) kapcsolható szolgáltatások.

A gyermek kognitív profiljának részletes feltérképezése, melynek része az értelmi képességek és/vagy adaptív szint felmérése standard intelligenciatesztekkel, kérdőíves, illetve interjú alapú eljárásokkal, valamint a tanulási képességek (taníthatóság, tanulási stílus, figyelem, együttműködés, stb.), részletes felmérése és a fejlesztési területek átfogó feltérképezése. Ezek alapján a szakmai team ajánlást tesz a gyermek intézményes elhelyezésével, a beiskolázás formájával, illetve az egyénre szabott autizmus-specifikus fejlesztéssel kapcsolatban.

Ambulanciánk rendszeres kapcsolatot tart fenn az országban működő Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságokkal, elsősorban az egyes gyermek esetében felmerülő konkrét beiskolázási kérdések megvitatása miatt. A konzultációk ugyanakkor lehetőséget adnak általános problémák megbeszélésére, kölcsönös információ cserére, az autizmussal élő gyermekek speciális közoktatási igényeinek megvitatására.

(10) Szociális gondozás területéhez (is) kapcsolódó szolgáltatások:

A családokat részletes információkkal látjuk el az igénybe vehető szociális juttatásokról és az ezt megalapozó törvényi háttérrel. Szükség szerint hivatalos igazolásokat és útmutatókat adunk ki, illetve az ügyintézésben is segítjük a családokat.

Felnőttkorban a diagnózisról szóló igazolás és javaslat mellett az autonómia szint meghatározására irányuló vizsgálattal (Vineland II Adaptív Viselkedést mérő Skála) is igyekszünk hozzájárulni a felnőttek komplex állapotfelméréséhez.

II.2. Betegforgalmi adatok

Nyilvántartott kliensek száma: 4289 fő, aktív gondozottak száma: 4014 fő (2018. december 31-i adatok).

2018-ban összesen 3643 esemény történt.

Megnevezés	esemény (alkalom)
Első, diagnosztikus vizsgálat + gondozásba vételi vizsgálat	323
Vizsgálat folytatása, kivizsgáláshoz kapcsolódó formális felmérés pl. Autizmus Diagnosztikus Interjú, Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma, Intelligenciatesztek	342
Kontrollvizsgálat, kontrollvizsgálaton történő pszichológiai felmérés	450
Vineland Adaptív Viselkedési Skála	60
Diagnózis- megbeszélés	226
Tanácsadás, konzultáció	191
Egyéni terápiás ülés, egyéni terápiás üléshez kapcsolódó szupervíziós ülés	1540
Pszichoedukációs tréning	541

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrum (TERC) szakmai munkájáról

Személyi feltételek

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centruma részben önköltséges alapon működő ellátó intézmény, mely az Autizmus Alapítvány Ambulanciájával integráltan dolgozik. 2018. évben a Terápiás Centrumban az egy állandó munkatárs mellett kilenc, az Autizmus Alapítvány különböző részlegein dolgozó kolléga látta el a feladatokat (négy fő Autizmus Alapítvány Ambulancia, négy fő Autizmus Alapítvány Általános Iskola, egy fő Autizmus Alapítvány Felnőtt csoport munkatársa), személyenként heti egy-három terápiás órát tartva. A terápiákkal kapcsolatos szupervíziót az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának munkatársai látták el.

A TERC tevékenységei

2018. évben a szakemberek által megtartott terápiás órák:

	ellátott gyermek	ellátott felnőtt	óraszám
1 állandó munkatárs	35 fő	-	889 óra
9 óraadó munkatárs	18 fő	11 fő	415 óra
összesen	53 fő	11 fő	1304 óra

(1) *Egyéni fejlesztés*, melynek célja a gyermekek/felnőttek speciális szükségleteihez alkalmazkodó beavatkozás mellett a szülők/hozzátartozók/szakemberek támogatása, oktatása ahhoz, hogy a hatékony módszereket otthoni, illetve óvodai és iskolai körülmények között is alkalmazni tudják.

A fejlesztő szobában a gyermekek számára (a felnőttekkel életkoruknak és egyéni szükségleteiknek megfelelő környezetben) olyan strukturált környezetet alakítottunk ki, amely elrendezésével, vizuális támogatással egyértelműen bejósolható színteret jelentett. A foglalkozások során autizmus specifikus módszereket alkalmazva tanítottuk a hiányzó készségeket, az autizmus specifikus eszközök, módszerek használatát, többek között: napirendhasználatot, önálló munkavégzést, tevékenységváltást, egyénre szabott kommunikációt, egyéni szükségleteknek megfelelő szociális készségeket, életkornak megfelelő, változatos tevékenységeket.

A szülők elfogadták az általunk alkalmazott módszereket. Egyes családok lehetőség szerint a gyermek szükségleteihez módosították az otthoni környezetet. A megismert, jól működő technikákat, módszereket a terápiát végző pedagógus segítségével alkalmazták a mindennapi élethelyzetekben.

A jó képességekkel rendelkező fiatalok, felnőttek életvezetési problémáik megoldásában kaptak heti rendszerességgel vagy kéthetente segítséget a szakemberektől.

(2) *Kiscsoportos fejlesztések*

A foglalkozásokon elsősorban a szociális-kommunikációs készségek, az önismereti készségek, az beilleszkedést elősegítő társas készségek fejlesztésére fókuszáltunk az egyéni sajátosságok, szükségletek figyelembevételével.

A 2018. évben heti rendszerességgel hat, 2-4 fős csoport számára valósult meg kiscsoportos foglalkozás. A terápiában részt vettek kisiskolás, felső tagozatos és középiskolás korú gyermekek.

(3) *Tanácsadás*

2018 évben több gyermek óvodapedagógusa, tanára, gyógypedagógusa, illetve gyógypedagógiai asszisztense kereste fel a Terápiás Centrumot abból a célból, hogy ismerkedjen a nálunk alkalmazott módszerekkel, és tanácsokat kérjen az adott gyermek intézményen belüli támogatásával kapcsolatban.

(4) Egyéb

A Centrum munkatársai oktatnak az Alapítvány által szervezett tanfolyamokon, képzéseken (alapozó, haladó, inkluzív, egynapos tréningek, szakirányú képzés), részt vesznek pályázati munkákban valamint gyógypedagógiai hallgatók gyakorlatvezetésében.

Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó Intézmény

Az intézmény alapfeladatai

Az Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó intézménye terápiás jellegű szociális ellátást biztosít. Feladata az autizmussal élő, támogatásra szoruló fiatalok modell-értékű autizmus specifikus nappali ellátása. Intézményünk jelenleg is hiánypótló szolgáltatásnak számít a hazai ellátórendszerben, akár a kiváló személyi feltételeket, akár az itt elérhető módszertani tudást és tapasztalatot tekintjük.

Az intézményben folyó munka célja, hogy az ide járó fiatalok az általuk elérhető legmagasabb önállósági szintre jussanak el a mindennapi élet színterein, és lehetőségeikhez mérten felkészüljenek a csoportból való továbblépésre – képességeik szerint munkába álljanak, felkészüljenek az egyéni szükségleteiknek megfelelően kialakított támogatott lakhatás és életvitel igénybe vételére, illetve családjuk támogatásától minél kevésbé függjenek. Mindehhez nagyon fontos a családokkal való szoros együttműködés és folyamatos párbeszéd.

Személyi feltételek

A 2018-as évben személyi változás nem történt a munkatársak körében: 4 szakember dolgozott az intézményben- beosztásukat tekintve 1 fő intézményvezető- gyógypedagógus végzettséggel, 3 fő terápiás munkatárs: pedagógia szakos nevelőtanár, gyógypedagógiai asszisztens, dietetikus végzettséggel.

Munkatársaink közül ketten mintegy 20 év tapasztalattal rendelkeznek az autizmussal élő felnőttek terápiájában, ami rendkívül nagy előny a szakmai problémák megoldásában. Fiatalabb munkatársaink jelenleg is gyógypedagógiai tanulmányaikat folytatják az egyetemen, autizmus szakon.

Tapasztalt munkatársaink tanfolyami trénerként, szupervízorként, és az Autizmus Alapítvány módszertani fejlesztéseiben munkacsoport tagként vesznek részt, így a közvetlen ellátásból származó gyakorlati tapasztalatok folyamatosan beépülnek a képzések, publikációk anyagába.

Kiemelt feladatnak tekintjük a gyakorlati oktatásban való részvételt. Intézményegységünkben a 2018-as évben 41 fő gyógypedagógus hallgatónak biztosítottunk gyakorló helyet.

Továbbra is együttműködünk a többi egységgel a pályázatokhoz kapcsolódó, illetve egyéb feladatokban, melyet módszertani központunk lát el.

Ellátott fiatalok

Az intézményben ellátott fiatalok az autizmusban súlyosabban érintett személyek, akik esetében igen fontos az autizmus-specifikus ellátás, illetve a fejlesztés folyamatossága. A képességfejlesztés mellett nagy hangsúlyt kap a stressz és az esetleges viselkedésproblémák megelőzése és kezelése, a kiegyensúlyozott és tartalmas mindennapok biztosítása, valamint a felnőtt korhoz kapcsolódó egyéb területek fejlesztése.

A csoportot nagyrészt egymást jól ismerő, több éve együtt dolgozó fiatalok alkotják, de ebben az évben is történtek változások.

Az év elejétől egy hosszú és fokozatos beszoktatást követően sikerült a csoportba illeszteni egy súlyos viselkedés problémákat mutató fiatal hölgyet, aki mintegy 7 éve kirekesztődött az ellátó-rendszerből, édesanyjával otthon töltötte napjait. Néhány hónap után stabilan itt töltötte idejének nagy részét, aktívan részt vett a foglalkozásokon, munkatevékenységekben, amely hatalmas életminőségbeli változást jelentett számára.

Az év további részében még 2 fiatal csatlakozott csoportunkhoz, így a jelenlegi létszámunk 13 fő.

A nappali ellátás keretein belül végzett munkatevékenységek:

- papírmerítés, merítés előmunkálatai (doboz vágás, hámozás, papírtépés)
- nemezelés
- házimunkák (pl. terítés, mosogatás, mosás, takarítás)
- egyszerű irodai munkák (pl. fénymásolás, számítógépes adatbevitel)
- ajándéktárgy-készítés (pl. gyöngyből-nemezből készült ékszerek, merített papírból készült naptárak, jegyzetfüzetek, stb.)
- ház körüli munkák (pl. udvartakarítás, hólapátolás).

A fiatalok rugalmas időbeosztásban veszik igénybe az ellátást (napi 5-7 órában), képességeiknek, munkabírásuknak és a család igényeinek megfelelően. Napirendjüket úgy állítjuk össze, hogy egyéni szükségleteikhez, és lehetőség szerint a felnőttkor elvárásaihoz is igazodjanak, napjaik tevékenyen, hasznosan teljenek. A munka mellett nagy hangsúlyt fektetünk a szociális-és kommunikációs készségeket fejlesztő csoportos foglalkozásokra, a munkaviselkedés tanítására valamint a szabadidő hasznos eltöltésének gyakorlására. Fontos szempont a minél magasabb önállósági szint elérése.

Továbbra is fontos feladata az intézménynek a fiatalok fizikai és szellemi jóllétének támogatása, valamint az egészséges életmódra-nevelés. A heti rendszerességgel tartott mozgásfoglalkozások, ahol különös figyelmet fordítunk a helyes testtartást segítő feladatokra, belső izmok fejlesztésére, állóképesség javítására nagyon fontosak ebből a szempontból.

2018-ban is heti rendszerességgel tartottunk úszásfoglalkozást az ESMTK Pesterzsébeti Uszodában, ahol a sporttevékenység mellett arra is kiváló alkalom nyílik, hogy az intézményben már jól működő szociális-kommunikációs készségeket más helyszínen, új személyekkel is alkalmazzák a fiatalok.

2018. szeptemberétől egy új mozgásformát vezettünk be. Heti rendszerességgel járunk a Suhanj! Alapítvány csoportos „spinning” foglalkozásaira, ahol a fiatalok és a pedagógusok együtt edzenek, egy külsős szakember irányítása mellett.

Az eddig megszokottak szerint továbbra is minden héten részt vehetnek a fiatalok csoportos zenefoglalkozáson.

Ebben az évben is rendszeresen szerveztünk külső programokat (pl. séta, „kondi-park”, mozi látogatás, hagyományos adventi vendégség) és részt vettünk a fiatalok által várva-várt, 5 napos táborban Tatán, ahol már nagyon jól ismernek minket, a fiatalok otthonosan érezhetik magukat, így igazi kikapcsolódás számukra.

Az idén is meghívást kaptunk a Budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola hagyományos karácsonyi vásárára, ahol mindig nagy szeretettel fogadnak bennünket, és érdeklődéssel várják műhelyünkben készített kézműves termékeinket.

Budapest, 2019. január 31.

Gájerné Balázs Gizella
szervezési- és gazdasági igazgató
Autizmus Alapítvány

Dr. Balázs Anna
főigazgató
Autizmus Alapítvány